

Ons milieu. Concrete uitwerking van een project.

1 september 1985

Auteur: Kristiaan Magnus

Volume: 15

Nummer: 4

Pagina's: 7-16

Documenten

- [vonk_jrg15_036.pdf](#)

ons milieu konkrete uitwerking van een project ook in het vijfde leerjaar is de lente elk jaar het sei zoen om wat te gaan werken rond natuur u leest de be schrijving van enkele onderdelen van het laatste projekt dat achteraf die naam kreeg ons leefmilieu in de hoop dat u er iets van kan gebruiken afspraken maken als de projektperiode die tot zes weken zal uitlopen begint dienen enkele specifieke afspraken gesteld 1 iedereen zorgt zelf voor materiaal en ideeën om lessen te vullen over ons milieu 2 leerrijke teksten kan je afgeven om voor iedereen te copieren 3 wie maakt de klas mee groen 4 wie wil thuis alvast een proef opzetten over natuur 5 we zoeken muziek over natuur op plaat of cassette 6 elke dag kan je ideeën en meningen kwijt op de muur krant 7 je kan zelf een gedicht maken een tekenfilmpje uitvin den een rebus of kruiswoord ineen zetten een verhaal verzinnen een slogan bedenken een dier uitvinden 8 elke vrijdag vertrekt de post naar onze klaskorrespondenten schrijf je ze ook iets over ons projekt 9 we stellen elke week samen een werkplan op voor de volgende week 10 iedereen geeft een spreekbeurt je kan daarvoor een boek uit de projektbibliotheek gebruiken 11 je moet alle dagen je projektschrift netjes in orde brengen elke keer er wat bijkomt moet je ook aan illustraties denken de inhoudstafel van je schrift bevat telkens de titel en het nummer van de bladzijde wat wil ik graag doen wat ik wil leren in dit project een algemene rondvraag de kinderen krijgen de week voor we ermee beginnen de tijd om de inhoud van het projekt mee te bepalen van de binnengekomen voorstellen maken we een lijst die we dan bespreken en er worden enkele activiteiten uitgekozen waarmee het weekplan wordt opge vuld het feit dat de kinderen in samenspraak het programma van het projekt klaarmaken heeft tot gevolg dat ze zich allemaal hard inzetten om dit ook waar te maken langs de andere kant is het verschuiven of schrappen van iets vonk 1985 15de jg nr 4 7 wat gepland was voor hen een moeilijk te kraken noot het is zo gezegd dus moet het ook zo gebeuren natuurlijk handelt de helft van de binnengekomen voorstellen over het inrichten van wandelingen vandaar de specifieke vraag wat willen jullie leren in de klas daar komen zeer zinnige dingen uit hoe men dieren kan verzorgen lezen over dieren en

erover komen vertellen een identiteitskaart opstellen van een dier een plant meebrengen en erover leren de insecten op het veld vergelijken met die uit het bos

dokumentatiebronnen elk projekt begint ook met het opsommen van een lijst boeken en materialen die in de volgende periode dienstig kunnen zijn dikwijls hebben kinderen wel iets in hun bereik maar denken ze er niet direkt aan vandaar een eerste werk voor hun nieuwe schrift een bronnenlijst worden hierin vernoemd

boeken posters bloemen planten dieren vissen vogels verschillen tussen landschappen de natuur in andere landen waar ik op vakantie geweest ben grotten postzegels de kringloop van het water pandakrantjes gedichten maken terwijl de weken vorderen en de kinderen een aanbod krijgen van dichtwerk van echte dichters zijn er steeds meer die zelf aan de slag gaan tussen het kaf is altijd wel komen te vinden dat aan het prikbord komt of een enkele keer ook door heel de klas wordt overgenomen in het projektschrift een uittreksel uit een gedicht dat vier vellen beslaat geschreven door erik de natuur is niet te koop ze is te duur dus er is nog hoop dat de natuur blijft leven bomen bloemen dieren zijn van grote waarde de natuur is het grootste deel van moeder aarde kijk eens aan die goeie das die bijna uitgeroeid was hij is een prooidier we zien hem zelden hier en kijk die oude boom dat is een eik 8 hij is al oom naast hem staat een jonge boom in het bos zijn veel planten alle dieren lopen er los je ziet er bomen langs alle kanten geneeskrachtige kruiden lies geeft er een spreekbeurt over ze heeft veel potjes bij eigenlijk wordt het eerder een les over geuren er ontstaat spontaan een gesprek met de klas want andere kinderen kennen nog andere geurende en ook lekkere kruiden benita schrijft hierover in ons projektboek heb je al eens gehoord van anijs wie slapeloosheid heeft die kan best anijsmelk drinken hier heb je het recept melk met anijszaad aan de kook brengen dan de melk in een tas gieten met een zeefje er bovenop zo blijft t anijszaad uit de melk heet opdrinken en direkt naar bed gaan je zult zien je zult slapen als een roos het dierenrijk elkeen heeft een dier uitgekozen waarover wat wetenswaardigheden te vertellen vallen om die informatie op een overzichtelijke manier samen te vatten maakt ieder op een dubbel te vouwen steekkaart een identiteitskaart op van zijn dier op de voorkant prijkt een rond embleem voorstellend de leeuw als koning der dieren rond dit wapen de letters dierenrijk onderaan identiteitskaart van de uitgereikt door bij t openvouwen springt een foto of tekening van het dier waarop een ronde stempel van de school in het oog verder dient ingevuld soort familie uitzicht voedsel levensgemeenschap vijanden voortplanting bijzonderheden en bron van deze informatie tenslotte wordt het dokument vervolledigd met een pootafdruk bij gebrek aan handtekening het plantenrijk we houden verschillende activiteiten in verband met plan ten vooreerst werd uit de lijst voorstellen voor uitstap pen een bezoek uitgekozen aan de nationale plantentuin te meise het is echt waar een plantenspaleis we krijgen er elk een aantal werkbladen mee om later te bewerken daarin staan de hoogtepunten van het bezoek herhaald de ananas de bekerplant katoen de bananenboom de coca plant de colaplant cacao citrusvruchten de reis gaat per trein metro en tram dat geeft dan weer aanleiding 9 om vooraf in de klas het spoorboekje functioneel te gebruiken een ander hoogtepunt in het projekt vormt het bestuderen van de natuur in andere landen pim was naar finland geweest in de vakantie en toont zijn

dia s de chileense ouders van jorge komen de oneindig verscheiden landschappen van hun land voorstellen in de klas op de duur hebben we het over zoveel verschillende landen dat we ze op kaart moeten gaan zetten en er een landenlijst over opstellen land plant dier soort familie vlag doen voor groen onder het motto wil je eerbied voor de natuur aankweken dan moet je ze de pracht ervan laten smaken de klas wordt omgetoverd in een plantenserre elke zaai groep van 4 kinderen heeft een viertal soorten zaad meege bracht dat in potjes moet terecht komen bladgrond potjes naamplaatjes aan alles is gedacht eerst aandachtig de plantenvoorschriften nalezen vanaf vandaag zal elke zaaigroep wekelijks de verst uitgekomen plant opmeten en natekenen op een groeitabel nu het lente is is er keuze van zaad genoeg we kiezen liefst plantjes die snel uitkomen zoals tuinkers op vochtige watte gestrooid op de dag dat de tentoonstelling over het project geopend wordt leest iedereen in tuinkersletters welkom het groene ruimte onderzoek de kinderen verklaren wel dat ze allemaal nog een stukje groen in de buurt hebben waar ze rustig kunnen gaan spelen we doen toch maar een onderzoekje om te weten hoe groen onze buurt wel is kijk allemaal uit je doppen op weg naar huis en let op al wat groen is 1 welk deel van de weg van school naar huis heeft veel groen school thuis 2 duid aan op de lijn welk groen openbaar is toegankelijk voor alle publiek en welk groen op priveterrein staat school thuis 3 tel 10 ramen van huizen bij hoeveel is er groen te zien 4 welke bomen groeien in mijn tuin 5 welke groenten heb ik in mijn tuin 6 oppervlakte van de tuin meten alvast geen saai huiswerk voor n keertje 10 woordenschat in de loop van het projekt ontdekken we dat onze taal een schat aan woorden bevat die met natuur te maken hebben zo verzamelen we een hele resem vergelijkingen met dieren zo sluw als een vos zo vet als een os zo koppig als een ezel zo gezond als een vis zo sterk als een beer zo ziek als een hond zo traag als een slak zo vals als een kat zo vet als een varken zo trouw als een hond zo stil als een muis zo fier als een pauw zo groot als een olifant zo klein als een muis zo glad als een paling zo dood als een pier zo rood als een kreeft zo doof als een kwartel zo bang als een wezel zo nijdig als een spin zo slim als een uil zo mak als een lam zo vies als een varken zo moedig als een leeuw zo lenig als een aap zo gek als een aap ook een kollektie spreekwoorden met dieren leggen we aan elk spreekwoord wordt door een kind uitgetekend op de achterkant komt spreekwoord en verklaring de tekeningen worden samengebundeld tot een dierenspreekwoordenboekje wanneer je het doorbladert moet je bij bekijken van de tekeningen de spreekwoorden trachten te achterhalen die worden uitgebeeld soms is het gemakkelijk te vinden soms ook niet voorbeelden wie zal de kat de bel aanbinden een ziekte komt te paard en gaat te voet blaffende honden bijten niet het paard achter de wagen spannen als 2 honden vechten voor 1 been loopt de 3e ermee heen wat baten kaars en bril als de uil niet zien en wil geef een ezel haver hij loopt toch naar de distels je moet het vel van de beer niet verkopen voor hij geschoten is als de kat van huis is dansen de muizen de bokken en de schapen scheiden een ezel stoot zich geen tweemaal aan dezelfde steen van de os op de ezel springen hoog op het paard zitten een kat een kat noemen iedere vogel zingt zoals hij gebekt is beter een vogel in de hand dan 10 in de lucht met de kippen op stok gaan zijn schaapjes op het droge hebben al draagt de aap een gouden ring toch blijft hij

steeds een lelijk ding parels voor de zwijnen gooien het venijn zit in de staart hulp bij het uittekenen van deze spreekwoorden wordt gebo den door pieter breugel die zo eens om zich te vermaken allicht meer dan 130 spreekwoorden op doek heeft gezet 11 maar wist u ook welk spreekwoord er verdoken zit in het zeil van het bootje waarop de schilder een oog getekend heeft juist een oogje in het zeil houden interview we nemen de gelegenheid te baat om de lessen over natuurbe scherming wat kunnen wij daar nu aan doen te stof feren met een bezoek aan een plaatselijke milieuvereniging daar is wel iemand die op de vragen van de kinderen wil antwoorden wijzelf brengen een bezoek aan de pandaclub waar we nog een prachtige dokumentatiemap aan overhouden natuur en reclame breng uit tijdschriften reclameboodschappen mee waarin natuur voorkomt zo luidt de opdracht de oogst is opmerke lijk uitgebreid margarine banken auto s snoep eigenlijk is geen enkel merk er vies van om natuur te misbruiken de natuur is tegenwoordig zover weg dat we er best terug naartoe zouden willen deze drang naar de natuur vormt het ideale dekor voor de reclameboodschap wij amuseren ons ermee om de tekst van die boodschap tegen het produkt zelf te keren spawater is zeker gezond maar kraantjeswater is het ook en kost merke lijk minder de wol die deze juffrouw draagt is natuurlijk natuurlijk maar de schmink niet hoor ruil storende geurtjes tegen de frisheid van x wie de natuur in huis wil kan ook gewoon het raam openzetten of na gebruik van het toilet een lucifer aansteken vleesextract oergezond zegt u lekker wandelen buiten is nog veel oergezonder proeven beproeven proefon dervindelijk leren is tien keer meer waard waarom dan geen proefjes verzinnen om te bewijzen dat een plant inderdaad zowel lucht licht als water nodig heeft om te groeien door een van deze elementen weg te nemen zal de groei bemoeilijkt worden geef aan een van twee even ver opgeschoten plantjes gewoon verder water en laat de andere droog staan welke symptomen stellen we vast steek een aardappel met scheut in een van te voren zwartgemaakte schoendoos waar maar een kiertje licht in kan wat gebeurt er met die scheut zet een witloof plant na een tijdje groeien in het donker nu in volle 12 licht wat gebeurt er de kinderen komen zelf ook aandra gen met natuurkundige eksperimenten die ze in de klas komen demon streren hoe kan je onzichtbare inkt toch leesbaar maken de met citroensap geschreven tekst boven de vlam houden hoe kan je een gekookt van een rauw ei onderscheiden een gekookt ei draait sneller rond omdat het eiwit gestold is hoe kan je weten of een ei vers is of rot zonder het te openen een vers ei zinkt in zout water een oud ei zweeft een rot ei drijft boven hoe kan je een glazen staaf elektrisch opladen wrijven waarom overstroomt een boordevol glas niet als je er nog munten bij in gooit het water gaat bol staan hoeveel muntjes kunnen erbij voordat de eerste druppel valt denk je probeer maar na t afsluiten van de weddenschappen tekenverhaal schrijf een verhaal dat zich afspeelt in de natuur maar zorg ervoor dat je zoveel mogelijk woorden kunt vervangen door een eenvoudig tekeningetje net zoals de moeilijke woorden in een tekst voor het eerste leerjaar 0 4 4k m a rw444 uy v 4 4 i tat re 0 0 la 1it daot c tw e tet trrt c 41 k ex n w ocoui 62 49 wwpt nut i u 1 i 96 09e e0opd r fix aaa de y 16 44 anaco trticti p6 cello4t6 awt qc2nottel apra a at ra o fik nr d u n qa a4t4a t a4 13 keoen 014i 9 t l a op iwe daft amea 4 z iaott op trt hazor ote op 04 40ert a rt 4 erd t4 artskv raket tea t gom k

cyto4a hit eek gen hotn xi u olaii en v w kie otoa 04 7 c r cam 44 eg caen 44a a a
mo a an of y1tl 0 vi guw4n ol frt ttrl aitt 1 4f w r fra k tentoonstelling andere
klassen worden uitgenodigd om te komen kijken naar wat we in dit projekt
geleerd en bestudeerd hebben pronkstuk op de tentoonstelling onze eigen planten-
tuin ook zijn de kinderen zeer fier op hun projektschriften die rijk tot zeer uitvo-
erig versierd werden en ook op het plakboek dat over het projekt is samengesteld
en dat vanaf nu wordt opgenomen in het dokumentatiecentrum van de school tot
slot het grote vers door 30 kinderen samen opgesteld en dat dient om uit te nodi-
gen voor een be zoekje liefste kinderen nu allen luisteren stop met praten ook met
fluisteren want kinderen allemaal hier komt voor jullie een mooi verhaal dit
gedicht gaat over natuur t is wel lang maar toch geen uur daarover leerden wij in
de klas je mag zeker zijn dat t prettig was planten bomen en de dieren zijn t die de
natuur versieren de natuur is als een droom uit een pitje groeit een boom je plant
een zaadje in een pot en je denkt ik ben wel zot maar een beetje later met behulp
van zon en water komt er toch een plantje pas op af met je handje in de klas
hebben we proeven verricht sommige zonder andere met licht en wat is er toen
mee gebeurd kom maar kijken elk zijn beurt de natuur is toch zo mooi maar
mensen maken veel rotzooi en waar moeten ze het kwijt dat is voor dier en plant
tot spijt ze gooien alles in het bos op het gras of in het mos heel ons land wordt
een vuilnishoop er is meer afval dan natuur te koop domme mensen strooien t vuil
in t rond maar kijk nu hier eens op de grond ik zie t van hier daar ligt ook al papi-
er i doen jullie astublief mee beschermen de natuur de klas de berm anders ve-
randert de natuur in nog minder dan een uur in een grote vuilnisbelt en dat moet
hier toch wel vermeld daar zijn heelvat mensen tegen die om groen zelfs heel veel
geven maar ze staan daar en elkeen vroeg 15 we zijn nog niet met genoeg want de
dieren zijn in nood vele soorten zijn al dood wie van deze klas zal mee gaan zorgen
vanaf vandaag maar ook nog morgen hou onze speelplaats toch mee mooi dan
hebben we hier al geen rotzooi hou de speelplaats rein uit en amen ik tel nu de
vingers samen wil je nog meer weten over natuur kom dan kijken voor een uur jul-
lie mogen komen naar vijfbee maar breng elk een centje mee dat geld zullen we ni-
et stelen maar schenken aan broederlijk delen en wil je proeven van tuinkers in
onze klas is t lekker vers welkom n kristiaan magnus stedelijke basisschool park
leuven kortbeeklosestraat 31 3043 bierbeek 16